

# Wynagrodzenie i diety dla kierowców przewożących towary w Norwegii

**Kierowcy przewożący towary w Norwegii mają prawo do wynagrodzenia na poziomie płacy minimalnej i do diet. Odpowiada za to pracodawca. Dodatkowo zamawiający transport odpowiada za sprawdzenie wynagrodzenia i diet kierowców.**

**Niniejsza informacja jest przeznaczona dla podmiotów zamawiających usługi transportowe oraz dla zagranicznych firm przewozowych wykonujących przewozy kabotażowe lub transport kombinowany w Norwegii. Poniżej znaleźć można informacje, jakie minimalne wymagania dotyczące płacy i diet mają zastosowanie wobec kierowców oraz w jaki sposób przepisy te są egzekwowane przez norweską Inspekcję Pracy (Arbeidstilsynet).**

## Ujednoczenie wynagrodzeń i diet

Ujednoczenie układów zbiorowych pracy jest środkiem przeciwdziałającym wykorzystywaniu zagranicznych pracowników i naruszaniu zasad konkurencji. Polega to na tym, że władze związkowe niektórych branż wprowadziły określone części układów zbiorowych organizacji pracowniczych jako standard obowiązujący dla całej branży.

Przepisy dotyczące ujednoczenia układów zbiorowych pracy (allmenngjøringsforskriften) w odniesieniu do drogowego transportu towarowego określają minimalne wynagrodzenie dla wszystkich pracowników przewożących w Norwegii towary pojazdami o masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony. Dotyczy to również firm zagranicznych realizujących zlecenia przewozowe w Norwegii zarówno w formie kabotażu, jak i transportu kombinowanego. Transport międzynarodowy nie jest objęty tymi przepisami.

Pracodawcy kierowców wykonujących przewozy towarowe w Norwegii są zobowiązani do zapewnienia, aby pracownik:

- otrzymywał minimalne ujednoczone wynagrodzenie
- otrzymywał pokrycie wydatków na diety w wysokości 1/3 stawki diety za każdą rozpoczętą 8. godzinę przy planowanym noclegu

Zaktualizowane stawki minimalnego wynagrodzenia znaleźć można tutaj:

> [www.arbeidstilsynet.no/minimumwage](http://www.arbeidstilsynet.no/minimumwage)



Planowany nocleg oznacza przypadki, w których nocowanie poza domem jest konieczne z powodu otrzymanych instrukcji lub konieczności wypełnienia postanowień mówiących o okresach odpoczynku, podanych w przepisach dotyczących czasu prowadzenia pojazdu i okresów odpoczynku w transporcie drogowym w EOG. Wypłacana dieta musi być zgodna z kwotami określanymi przez norweskie władze jako dietę wolną od podatku.

> [www.altinn.no/en/start-and-run-business/working-conditions/pay/travel-expenses/](http://www.altinn.no/en/start-and-run-business/working-conditions/pay/travel-expenses/)

## Jak wyliczyć wynagrodzenie?

Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie przepracowanych przez kierowcę godzin pracy. Istnieją odrębne zasady dotyczące czasu pracy w Norwegii. Czas pracy zdefiniowany jest w przepisach dotyczących godzin pracy kierowców i innych osób w transporcie drogowym (FATS). W przypadku pracowników przewożących towary nieobjęte przez FATS, wynagrodzenie będzie wypłacane na podstawie przepracowanego czasu pracy zgodnie z definicją podaną w rozdziale 10 norweskiego kodeksu pracy (arbeidsmiljøloven).

Za wynagrodzenie uważa się zapłatę z tytułu pracy. Zwrot kosztów, takich jak koszty przejazdu, wyżywienia i zakwaterowania nie jest uważana za część płacy minimalnej i jest należna pracownikowi niezależnie od zwykłego wynagrodzenia.

## Wyjątki od przepisów

Powyższe przepisy nie mają zastosowania, gdy pracodawca może uprawdopodobnić, że pracownikowi zapewniono łącznie korzystniejsze warunki wynagrodzenia i pracy na podstawie umowy lub zgodnie z krajowym prawem dotyczącym stosunku pracy. Postanowienie dotyczące wyjątków obejmuje przypadki, w których kierowca otrzymuje inne formy wynagrodzenia za pracę, takie jak prowizja lub wynagrodzenie za oczekiwanie. Takie świadczenia muszą być naturalnie uważane za element wynagrodzenia i muszą być uwzględnione w wyliczeniach należnego dodatku urlopowego, podatków i składek na ubezpieczenie społeczne.

Zgodne z powyższymi przepisami muszą być łączne warunki płacy i pracy. Oznacza to, że warunki płacy i pracy mogą w jednym lub kilku punktach odbiegać od przepisów, ale łącznie muszą być równie korzystne lub lepsze. Na przykład stawka godzinowa może być nieco niższa niż minimalna stawka określona przepisami, zakłada się jednak wtedy, że pracownik otrzymuje inne formy wynagrodzenia związane z wykonywaną pracą. Zwrot poniesionych przez pracownika wydatków nie może rekompensować niższej stawki.

## Wymagania dotyczące dokumentacji wobec zagranicznych firm

Jeśli firma wysyła kierowców na zlecenia przewozowe w Norwegii (kabotaż lub transport kombinowany), musi zadbać, aby w pojeździe znajdowała się następująca dokumentacja:

- ważna umowa o pracę kierowcy
- odcinki wypłat wynagrodzenia, zawierające metodę obliczania wynagrodzenia za ostatni okres, w



którym wykonywany był transport kabotażowy lub kombinowany. Jeżeli kierowca nie wykonywał wcześniej tego rodzaju transportu, należy uwzględnić odcinki wypłat wynagrodzenia za ostatni okres wynagradzania

- zestawienie czasu pracy kierowcy. W zestawieniu tym należy podać czas pracy w tym samym okresie, którego dotyczy odcinek wypłaty. Ponadto zawsze musi być dostępne zestawienie czasu pracy za ostatni miesiąc.
- ewentualne umowy dotyczące uśredniania czasu pracy dotyczące kierowcy.

Bardzo ważne jest, aby dokumenty były sporządzone w języku norweskim, szwedzkim, duńskim lub angielskim – w formie pisemnej lub elektronicznej. Jeżeli powyżej wymienione dokumenty nie będą dostępne w pojeździe, Inspekcja Pracy będzie mogła nałożyć na pracodawcę opłatę karną za naruszenie przepisów.

## Egzekwowanie przepisów przez Inspekcję Pracy

### Nadzór nad zagranicznymi przewoźnikami

Norweska Inspekcja Pracy przeprowadza kontrole wzdłuż dróg we współpracy m.in. z norweskim Krajowym Zarządem Dróg (Statens vegvesen). Kierowcy, którzy zostaną zatrzymani, będą proszeni o przedłożenie dokumentacji dowodzącej, że otrzymują wynagrodzenie zgodne z ujednoliconymi stawkami oraz diety dla części zlecenia wykonanej w Norwegii.

Postępowanie Inspekcji Pracy będzie zależeć od tego, jakie dokumenty kierowca przedłoży podczas kontroli, a także od ich treści.

Jeżeli kierowca będzie mógł udokumentować, że otrzymuje ujednolicone wynagrodzenie i dietę, kontrola będzie mogła zostać zakończona raportem dla jego pracodawcy.

Jeśli kierowca nie jest w stanie przedstawić dokumentacji, która umożliwi Inspekcji Pracy skontrolowanie wynagrodzenia i/lub diety, Inspekcja Pracy może wysłać do pracodawcy pismo z wezwaniem do przesłania niezbędnej dokumentacji.

W przypadku wykrycia naruszenia przepisów Inspekcja Pracy może wydać przedsiębiorstwu nakaz administracyjny. W przypadku wykrycia lub podejrzenia rażącego naruszenia przepisów Inspekcja Pracy może nałożyć opłatę karną z tytułu takiego naruszenia lub zgłosić przedsiębiorstwo właściwym organom. W przypadku zgłoszenia, przedsiębiorstwo ryzykuje nałożenie kary grzywny lub kary pozbawienia wolności na okres do jednego roku lub do trzech lat, jeśli występują szczególne okoliczności obciążające.

W przypadkach, w których kierowca jest delegowany do pracy w Norwegii, Inspekcja Pracy wymienia informacje z organami nadzoru w innych krajach. Inspekcja Pracy może za pośrednictwem międzynarodowych systemów zażądać informacji na temat podmiotów będących przedmiotem kontroli,



na przykład ujawnienia, kto jest właścicielem.

Przy ocenie dokumentów dotyczących wypłacanego wynagrodzenia Inspekcja Pracy z zasady stosuje kurs wymiany walut obowiązujący w chwili kontroli i nadzoru.

## Nadzór nad zamawiającym i głównym wykonawcą

Inspekcja Pracy prowadzi nadzór nad zamawiającym i głównym wykonawcą usług transportowych w celu kontrolowania, czy przestrzegają oni przepisów dotyczących obowiązku informacyjnego i dbałości oraz prawa wglądu do dokumentów. W przypadku nabywców będących podmiotami publicznymi obowiązują również przepisy dotyczące warunków wynagrodzenia i pracy przy zleceniach realizowanych w ramach zamówień publicznych.

Obowiązek informacyjny oznacza, że zamawiający usługę transportową zobowiązany jest podać w umowie z wykonawcą informację, że pracownik musi otrzymywać wynagrodzenie zgodne z przepisami dotyczącymi ujednolicenia układów zbiorowych pracy. Wykonawcy mają taki sam obowiązek informacyjny, gdy zawierają umowę z podwykonawcami.

Obowiązek dbałości oznacza, że główni wykonawcy muszą posiadać systemy i procedury kontrolowania przestrzegania przez wykonawców przepisów o ujednoliceniu układów zbiorowych pracy. Muszą również posiadać procedury postępowania w przypadku naruszenia tych przepisów. Zamawiający objęci są obowiązkiem dbałości, jeśli wykonawcy nie korzystają z usług podwykonawców.

Obowiązek dbałości wypełnia się przez włączenie do umowy odrębnych klauzul określających, że pracownicy wykonawcy muszą mieć przynajmniej takie warunki płacy i pracy, jakie określono w przepisach o ujednoliceniu układów zbiorowych, oraz że obowiązek ten podlega kontroli w formie sprawdzania dokumentów dotyczących wynagrodzenia i diet pracownika. W związku z tym konieczne jest stworzenie procedur lub systemu zapewniającego spełnienie obowiązku dbałości.

Należy zauważyć, że przepisy te nie dają zamawiającemu ani głównemu wykonawcy prawa do kontrolowania wykonawcy. Nie dają również możliwości nakładania sankcji za naruszenie przepisów o ujednoliceniu układów zbiorowych. Zamawiający i główny wykonawca muszą zatem zapewnić sobie takie możliwości poprzez klauzule ujęte w zawieranych umowach.

Wykonawcy i podwykonawcy ponoszą solidarną odpowiedzialność za niewypłacanie wynagrodzeń zgodnych z przepisami o ujednoliceniu układów zbiorowych, dodatków za nadgodziny i dodatku urlopowego, patrz § 13 ustawy o ujednoliceniu układów zbiorowych pracy.

W przypadku naruszenia przepisów Inspekcja Pracy może wydać nakaz, nałożyć opłatę karną za naruszenie przepisów lub zgłosić przedsiębiorstwo odpowiednim organom. Zamawiający lub główni wykonawcy mogą również ponieść odpowiedzialność karną za współdziałanie w naruszeniu ustawy o ujednoliceniu układów zbiorowych pracy.



## Powiązane przepisy:

- Forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for godstransport på vei („Przepisy dotyczące ujednolicenia układów zbiorowych pracy dla drogowego transportu towarowego”):  
> [www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-delvis-allmenngjoring-av-tariffavtaler-for-godstransport-pa-vei](http://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-delvis-allmenngjoring-av-tariffavtaler-for-godstransport-pa-vei)
- § 1-7 norweskiego kodeksu pracy:  
> [www.lovdatab.no/NLE/lov/2005-06-17-62/section1-7](http://www.lovdatab.no/NLE/lov/2005-06-17-62/section1-7)
- Forskrift om utsendte arbeidstakere (“Przepisy dotyczące pracowników delegowanych”):  
> [www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-utsendte-arbeidstakere](http://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-utsendte-arbeidstakere)
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter („Przepisy dotyczące warunków wynagrodzenia i pracy w zamówieniach publicznych”):  
> [www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-arbeidsvilkar-i-off.-kontrakter](http://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-arbeidsvilkar-i-off.-kontrakter)
- Forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett („Przepisy dotyczące obowiązku informacyjnego, obowiązku dbałości oraz prawa wglądu do dokumentów”):  
> [www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-informasjons--og-paseplikt-mv](http://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-informasjons--og-paseplikt-mv)
- Forskrift om kjøre- og hviletid for vegtransport i EØS („Przepisy dotyczące czasu prowadzenia pojazdu i okresów odpoczynku w transporcie drogowym na terenie krajów EOG”):  
> [www.lovdatab.no/forskrift/2007-07-02-877](http://www.lovdatab.no/forskrift/2007-07-02-877)
- Forskrift om arbeidstid for sjåfører og andre innenfor vegtransport FATS. („Przepisy dotyczące godzin pracy kierowców i innych osób w transporcie drogowym (FATS)”):  
> [www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-arbeidstid-innenfor-vegtransport](http://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-arbeidstid-innenfor-vegtransport)
- norweski kodeks pracy, rozdział 10. :  
> [www.lovdatab.no/NLE/lov/2005-06-17-62/section10-1](http://www.lovdatab.no/NLE/lov/2005-06-17-62/section10-1)

## Powiązane strony internetowe

- Wykonywanie zleceń w Norwegii:  
> [www.arbeidstilsynet.no/en/safety-and-health/posted-workers/](http://www.arbeidstilsynet.no/en/safety-and-health/posted-workers/)
- Strona tematyczna dotycząca płacy minimalnej:  
> [www.arbeidstilsynet.no/minimumwage](http://www.arbeidstilsynet.no/minimumwage)
- Inspekcje w sektorze transportu:  
> [www.arbeidstilsynet.no/transport](http://www.arbeidstilsynet.no/transport)
- Obowiązek zapewnienia zgodności:  
> [www.arbeidstilsynet.no/paseplikt](http://www.arbeidstilsynet.no/paseplikt)

